

Narin Ferdi Şefik
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yüksek Mahkemesi

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olarak burada bulunmaktan çok mutluyuz ve bundan onur duyuyoruz. Organizasyon için sizi tebrik ediyorum.

KKTC; Türkiye'nin güneyinde, Akdeniz'in ortasında küçücük bir adanın kuzeyinde yer alan, 300.000 Kıbrıslı Türk'ün yaşadığı, dünyanın tanımadığı, sadece Türkiye Cumhuriyeti'nin tanıdığı bir ülke. Yargısı ve tüm organları ile tam bir ülke. Ancak uluslararası arenada olmadığımız için uluslararası anlaşmalara taraf olmamız mümkün değil.

Ancak Kıbrıs Cumhuriyeti'nin 1962 yılında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni kabul etmesinden dolayı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olarak kendimizi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile bağlı kabul ediyoruz. Birçok uluslararası sözleşmeyi yasal mevzuatımıza aktarıyoruz ve yine bunlarla kendimizi bağlı kabul ediyoruz. Ancak tanınmış ülkelerin uyguladığı prosedürlerin bizde uygulanması mümkün değildir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Anayasa Mahkemesine üç yöntem ile ulaşılmaktadır. Bizde henüz bireysel başvuru hakkı yok. 2015 yılındaki Anayasa değişikliğinde bireysel başvuruya olanak sağlayan maddeleri -yeni tasarıda olmakla birlikte- halk %67 oranında bir çoğunlukla reddetmiştir. Onun için hâlihazırda bireysel başvuru hakkı yoktur. Ancak mutluyuz ki bireysel başvuru hakkı olmamasına rağmen temel hak ve özgürlükler açısından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bir sorun yoktur.

Anayasa'nın izin verdiği kişilerin doğrudan Anayasa Mahkemesine dava açma hakları vardır. Bunlar genellikle siyasi partiler, sendikalar ve derneklerdir. İkinci yöntem herhangi bir davada herhangi bir kanunun karar vermede etken olması hâlinde Anayasa'ya aykırılık olduğu iddia edilirse havale yoluyla Anayasa Mahkemesine ulaşabilmektedir.

Üçüncü ve bizde çok sık kullanılan bir yöntem ise cumhurbaşkanının herhangi bir kanun Meclisten geçtikten sonra bunu imzalamadan önce Anayasa Mahkemesinden görüş isteme hakkıdır ki bu hakkı

Cumhurbaşkanı'mız uluslararası anlaşmalar kapsamındaki kanunlar için de aynen uygulayabilmektedir. Anayasa Mahkemesi de bu konuda kendisini yetkili kabul etmiştir. O nedenle bu üçüncü yöntem Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde sık kullanılmaktadır.

Temel hak ve özgürlükler dendiğinde akla ilk gelenler adil yargılanma, ifade özgürlüğü ve kişi özgürlüğüdür. Bu konularda Anayasa Mahkemesinin kararı var mıdır diye sorarsanız bu konularla ilgili olarak Anayasa Mahkemesine gelmesine gerek bulunmamıştır çünkü bu konularda ihlal yoktur, yasal mevzuat kullanışlıdır ve uygulanmaktadır. Rahatlıkla bu konularda sorun yoktur diyebilirim.

Örnek vermek gerekirse en son Anayasa Mahkemesine askerî mahkeme dediğimiz, Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı nezdinde kurulan Güvenlik Kuvvetleri Mahkemesine adil yargılanma hakkı ihlali iddiasıyla havale yolu ile bir dava gelmiştir. Seferberlik çağrısına uymayan ve kendisini vicdani retçi olarak kabul eden bir vatandaş "Mahkeme bağımsızdır, mahkeme baskı altında değildir, bağımsız hareket ediyor, tarafsızdır burada bir sorunumuz yok diyorlar, ancak yasada kullanılan kelimeler Güvenlik Kuvvetleri Mahkemesi'nin Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı nezdinde kurulması ifadesinin adil yargılanma hakkı olmadığını gösterdi." iddiası ile Güvenlik Kuvvetleri Mahkemesine başvurdu.

Anayasa Mahkemesi kanunda geçen "nezdinde" kelimesinin mahkemenin bağımsızlığı ve tarafsızlığına gölge düşürecek bir unsur olmadığını kabul ederek müracaatı oy birliğiyle reddetti. O nedenle temel hak ve özgürlükler açısından bir sorunumuz yok. Anayasa Mahkemesi, çoğunluğu elinde bulunduran siyasi iradenin getirdiği kanun değişiklikleri ile bazı kişilerin haklarının ellerinden alınması noktasında yoğunlaşmaktadır. Onun dışında gündeme gelen ciddi sorunlarımız yoktur. Bana söz hakkı verdiğiniz için teşekkür ederim.